

Datum: 22.10.2024. godine

PROGRAM POSEBNIH MJERA

I. POSEBNE MJERE

Ovim programom utvrđuju se posebne mjere koje MKF MIKRO ALDI primjenjuje u vanrednim okolnostima sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH)

U cilju ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima, MKF MIKRO ALDI može odobriti fizičkom i pravnim licima koji su korisnici kredita sljedeće posebne mjere:

1. GRACE PERIOD
2. REPROGRAMIRANJE KREDITA
3. REFINANSIRANJE KREDITA
4. MORATORIJ- odgoda u otplati obaveza.

Modalitet može sadržavati jednu ili kombinaciju posebnih mjera, na osnovu zahtjeva klijenta i pojedinačne kreditne analize, na osnovu kojih je se vrši procijena da će odobrene mjere omogućiti klijentu da u narednom periodu uredno izmiruje svoje obaveze.

Ukoliko modalitet sadrži kombinaciju posebnih mjera (moratorij i grace period), posebne mjere se mogu odobriti na period od najduže 12 mjeseci.

Fondacija može definisati modalitet za pojedinačnog klijenta fondacije.

Prilikom definisanja modaliteta za pravna lica koja imaju izloženosti u bankama i drugim nedepozitnim finansijskim institucijama, fondacija treba da aktivno djeluje u cilju usaglašenog djelovanja sa bankama i drugim nedepozitnim finansijskim institucijama u pronalaženju zajedničkog modaliteta za naknadno prilagođavanje realnih mogućnosti otplate obaveza

II. USLOVI KOJE KLIJENT MORA ISPUNJAVATI DA BI SE ODOBRILE POSEBNE MJERE

Pravnim ili fizičkim licima koji su korisnici kredita u MKF MIKRO ALDI mogu se odobriti posebne mjere ukoliko se utvrdi da je njihova kreditna sposobnost pogoršana, odnosno da su im izvori za otplatu smanjeni i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema fondaciji, ukoliko je to posljedica negativnog uticaja vanrednih okolnosti - poplava iz oktobra/listopada 2024. godine.

Klijenti su dužni obezbijediti sljedeću dokumentaciju:

- zahtjev za posebne mjere na obrascu fondacije,
- dokaz da je njihova kreditna sposobnost pogoršana, odnosno da su im izvori za otplatu smanjeni i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema fondaciji, ukoliko je to posljedica negativnog uticaja vanrednih okolnosti - poplava iz oktobra/listopada 2024. godine.

Uslovi koje klijenti moraju ispunjavati da bi im mogle biti odobrene posebne mjere:

- da je mjesto prebivališta klijenta na području/mjestu koje je pogođeno vanrednim okolnostima -poplavama (cips potvrda)
- Da je klijent ostao bez posla zbog negativnog uticaja vanrednih okolnosti-poplava
- Klijent je onemogućen da se bavi registrovanom djelatnošću zbog negativnog uticaja vanrednih okolnosti-poplava
- Klijentu je radni odnos stavljen u mirovanje usljed posljedica izazvanih vanrednim okolnostima- poplavama
- Klijentu je smanjena osnovna plata zbog poteškoća poslodavca uzrokovanih vanrednim okolnostima- poplavama koje mu u u značajnoj mjeri smanjuju kreditnu sposobnost,
- Drugi razlozi na osnovu kojeg se može ustanoviti da klijent nije u mogućnosti da nastavi otplatu kredita.

Klijentova kreditna sposobnost je indirektno pogoršana usljed posljedica izazvanih vanrednim okolnostima - poplavama, iz slijedećih razloga:

- član domaćinstva ostao bez posla,
- članu domaćinstva radni odnos stavljen na čekanje
- članu domaćinstva značajno smanjena osnovna plata
- klijentu je značajno oštećena imovina

Pod članom domaćinstva se mogu smatrati samo one osobe koje su u kreditnom zahtjevu navedene kao iste i čija su se primanja uzimala u obzir pri analizi kreditnog zahtjeva klijenta.

Fondacija će odlučujući po zahtjevu klijenta čija je kreditna sposobnost indirektno pogoršana cijeniti pored trenutnog uticaja indirektno ugroženosti, da li je pri odobravanju kredita uzeto u obzir i primanje člana domaćinstva.

1. GRACE PERIOD

Je period mirovanja otplate glavnice kredita. Dok traje grace period klijent plaća samo obračunatu kamatu za taj period, dok glavnice kredita počinje otplaćivati po isteku grace perioda.

1.1. Period na koji se može odobriti

Grace period se može odobriti na period od najduže 12 mjeseci.

1.2. Koji klijenti mogu koristiti grace period

Klijentima kojima se mjesto prebivališta nalazi na području koje je pogođeno vanrednim okolnostima - poplavama, ili kojima je smanjena osnovna plata zbog poteškoća poslodavca uzrokovanih vanrednim okolnostima - poplavama, koje mu u u značajnoj mjeri smanjuju kreditnu sposobnost.

Klijenti čiji je član domaćinstva ostao bez posla,¹ zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

---

¹Pod članom domaćinstva se mogu smatrati samo one osobe koje su u kreditnom zahtjevu navedene kao iste i čija su se primanja uzimala u obzir pri analizi kreditnog zahtjeva klijenta

Klijenti čijem je članu domaćinstva radni odnos stavljen na čekanje zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

Klijenti čijem je članu domaćinstva značajno smanjena osnovna plata zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

Drugi klijenti koji ispunjavaju jedan od uslova za posebne mjere.

U slučaju da je klijent pretrpio indirektnu materijalnu štetu (gubitak tržišta, kupaca, dobavljači i dr.), fondacija će od klijenta tražiti dodatnu dokumentaciju. Kojima se dokazuje nastanak štete za klijenta usljed vanrednih okolnosti.

Dokumentacija kojom se dokazuje da je klijent pogođen vanrednim okolnostima: Cips potvrda, platna lista, odluka ili rješenje poslodavca kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva, rješenje nadležnog organa kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva

1.3. Efekti koje prouzrokuje grace period

U toku trajanja grace perioda klijent je u obavezi plaćati samo kamatu, dok glavnica miruje. Po proteku grace perioda klijent nastavlja plaćati ratu kredita u iznosu koja je bila prije uvođenja grace perioda.

U toku trajanja grace perioda kamatna stopa se obračunava i samo se ona plaća za vrijeme trajanja grace perioda. Za klijente koji imaju prebivalište u FBiH efektivna kamatna stopa za modificirane izloženosti ne može biti veća nego što je bila definirana važećim ugovorom,

MKF MIKRO ALDI neće obračunavati naknade za izvršenu uslugu odobravanja grace perioda.

MKF MIKRO ALDI ne obračunava zateznu kamatu u toku trajanja grace perioda.

Po prestanku trajanja grace perioda klijent je dužan nastaviti plaćati mesečne anuitete, po modifikovanom otplatnom planu ugovora o kreditu.

Otplatno razdoblje, tj. otplatni plan će se produžiti za onoliko mjeseci koliko je trajao grace period.

Klijenti koji prijevremeno zatvaraju kredit u toku ili nakon isteka grace perioda dužni su platiti i dospjelu a neplaćenu kamatu za vrijeme trajanja grace perioda.

2. REPROGRAMIRANJE

Reprogramiranje kredita je produženje otplate kredita, izrada novog plana otplate duga u cilju smanjenja mjesečnog anuiteta.

2.1. Koji klijenti mogu koristiti reprogramiranje kredita

Klijenti kojima odgovara dugoročno smanjenje rate kredita, a koji ispunjavaju dolje navedene uslove.

Klijenti kojima je smanjena osnovna plata zbog poteškoća poslodavca uzrokovanih vanrednim okolnostima - poplavama, a koje mu u značajnoj mjeri smanjuju kreditnu sposobnost.

Klijenti čiji je član domaćinstva ostao bez posla zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

Klijenti čijem je članu domaćinstva radni odnos stavljen na čekanje zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

Klijenti čijem je članu domaćinstva značajno smanjena osnovna plata zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama.

Drugi klijenti koji ispunjavaju jedan od uslova za posebne mjere.

U slučaju da je klijent pretrpio indirektnu materijalnu štetu (gubitak tržišta, kupaca, dobavljači i dr.), fondacija će od klijenta tražiti dodatnu dokumentaciju kojim se dokazuje nastanak štete za klijenta usljed vanrednih okolnosti.

Dokumentacija kojom se dokazuje da je klijent pogođen vanrednim okolnostima: Cips potvrda, platna lista, odluka ili rješenje poslodavca kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva, rješenje nadležnog organa kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva

2.2. Efekti koje reprogramiranje kredita prouzrokuje

MKF MIKRO ALDI i klijent potpisuju aneksom ugovora o kreditu kojim produžuju plan otplate kredita. Ostatak glavnice kredita raspoređuje na duži otplatni period, na ostatak glavnice se obračunava kamatna stopa.

Za klijente koji imaju prebivalište u FBiH efektivna kamatna stopa za modificirane izloženosti ne može biti veća nego što je bila definirana važećim ugovorom.

MKF MIKRO ALDI neće obračunavati naknade za izvršenu uslugu odobravanja reprogramiranja kredita.

MKF MIKRO ALDI ne obračunava zateznu kamatu u toku trajanja reprogramiranog kredita.

Smanjuje se rata kredita prilagođavajući ratu kredita klijentovoj kreditnoj sposobnosti, te klijent postiže dugoročne efekte u cilju smanjenja svojih mjesečnih obaveza.

Prednost reprogramiranja kredita u odnosu na ostale posebne mjere je upravo ovaj dugoročni efekat smanjenja klijentovih mjesečnih obaveza, koji se ne može postići drugim mjerama.

Ova mjera se može koristiti kod klijenata koji su ostali bez primanja, obzirom da mjesečne obaveze nastavljaju dospjevati.

3. REFINANSIRANJE KREDITA

Postojeće kreditne obaveze se zamjenjuju novim kreditom, uz mogućnost odobravanja dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja klijentovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću.

3.1. Koji klijenti mogu koristiti refinansiranje kredita

Klijenti koji pored potrebe za smanjenjem rate kredita imaju potrebu za odobravanjem dodatnog iznosa kredita za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću.

Klijent onemogućen da se bavi registrovanom djelatnošću posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama,

Klijenti kojima je smanjena osnovna plata zbog poteškoća poslodavca uzrokovanih vanrednim okolnostima - poplavama, koje mu u značajnoj mjeri smanjuju kreditnu sposobnost,

Klijenti čiji je član domaćinstva ostao bez posla zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama,

Klijenti čijem je članu domaćinstva radni odnos stavljen na čekanje zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama,

Klijenti čijem je članu domaćinstva značajno smanjena osnovna plata zbog posljedica uzrokovanih vanrednim okolnostima – poplavama

Drugi klijenti koji ispunjavaju jedan od uslova za posebne mjere.

U slučaju da je klijent pretrpio indirektnu materijalnu štetu (gubitak tržišta, kupaca, dobavljači i dr.), fondacija će od klijenta tražiti dodatnu dokumentaciju kojom se dokazuje nastanak štete za klijenta usljed vanrednih okolnosti.

Dokumentacija kojom se dokazuje da je klijent pogođen vanrednim okolnostima: Cips potvrda, platna lista, odluka ili rješenje poslodavca kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva, rješenje nadležnog organa kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva.

3.2. Efekti koje refinansiranje kredita prouzrokuje

Klijentove postojeće kreditne obaveze se zamjenjuju novim kreditom.

Mjesečne obaveze mogu biti smanjene, ugovaranjem dužeg otplatnog perioda.

Za klijente koji imaju prebivalište u FBiH efektivna kamatna stopa za modificirane izloženosti ne može biti veća nego što je bila definirana važećim ugovorom.

MKF MIKRO ALDI ne obračunava zateznu kamatu u toku trajanja refinansiranog kredita.

Prednost refinansiranja kredita u odnosu na ostale posebne mjere je odobravanje dodatnog iznosa kredita.

Ova mjera se ne može koristiti kod klijenata koji su ostali bez primanja, obzirom da mjesečne obaveze nastavljaju dospjevati.

4. MORATORIJ

Moratorij predstavlja odgodu plaćanja obaveza, u ovom slučaju dok traje moratorij klijent ne plaća mjesečne anuitete.

4.1. Period na koji se može odobriti moratorij

Moratorij kao jedna od posebnih mjera u okviru modaliteta može se ugovarati u maksimalnom trajanju do 6 mjeseci.

4.2. Koji klijenti mogu koristiti moratorij

Klijenti kod kojih je zbog vanrednih okolnosti utvrđeno značajno oštećenje ili potpuno uništenje poslovne ili privatne imovine ili mjesta stanovanja ili poslovanja, tako da isto privremeno ne može služiti primarnoj namjeni, kao i za klijente koji mogu dokumentovati da su radi ovog događaja njihovi prihodi umanjeni ili će potencijalno biti umanjeni više od 50% u odnosu na period kada je vršena prethodna procjena kreditne sposobnosti.

U slučaju da je klijent pretrpio indirektnu materijalnu štetu (gubitak tržišta, kupaca, dobavljači i dr.), fondacija će od klijenta tražiti dodatnu dokumentaciju kojima se dokazuje nastanak štete za klijenta usljed vanrednih okolnosti.

Dokumentacija kojom se dokazuje da je klijent pogođen vanrednim okolnostima: Cips potvrda, platna lista, odluka ili rješenje poslodavca kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva, rješenje nadležnog organa kojim se dokazuje neka činjenica bitna za radni odnos ili primanja klijenta/člana domaćinstva.

4.3. Efekti koje moratorij prouzrokuje

Dok traje period moratorija klijent je u potpunosti oslobođen plaćanja obaveza po kreditu.

U toku trajanja moratorija ne obračunavaju se dodatne naknade, redovne i zatezne kamate na iznos dospjelih potraživanja.

Po prestanku trajanja moratorija klijent je dužan nastaviti plaćati mjesečne anuitete po otplatnom planu ugovora o kreditu.

Otplatno razdoblje, tj. otplatni plan će se produžiti za onoliko mjeseci koliko je trajao period moratorija.

Obračunatu kamatu za period trajanja moratorija klijent uplaćuje nakon što otplati ugovorenu glavnice i kamate, a najkasnije 30 dana od otplate ugovorene glavnice i kamate. U slučaju da je iznos obračunate kamate veći od mjesečnog anuiteta, ugovorne strane mogu pismenim sporazumom rasporediti plaćanje obračunate kamate na period do 6 mjeseci. Obračunata kamata za period trajanja moratorija se iskazuje na kraju otplatnog plana.

III. POSTUPAK PROVOĐENJA POSEBNIH MJERA

Posebne mjere fondacija provodi po zahtjevu fizičkog i pravnog lica, imajući u vidu nepovoljne ekonomske posljedice (direktne i/ili indirektne) uzrokovane vanrednim okolnostima - poplavama iz oktobra/listopada 2024.godine.

Prije odobrenja posebnih mjera fondacija je dužna da klijente upozna sa mogućnostima korištenja istih, svim uslovima i efektima mjera (ponuda), a klijenti su dužni izjasniti se o ponudi i dostaviti prihvat ponude ako istu prihvataju.

Klijent zahtjev za posebne mjere može uputiti putem web stranice <https://mikroaldi.org/> ili popunjavanjem zahtjeva u jednoj od poslovnica fondacije.

Zahtjeve koje se popune u poslovnici, kreditni službenik prosljeđuje je na kreditni odbor.

Zahtjevi za primjenu posebnih mjera se mogu podnositi do 09.12.2024. godine.

MKF MIKRO ALDI će razmotriti sve pristigle zahtjeve za posebne mjere.

Kreditni službenik je odgovoran da svaki zaprimljeni zahtjev za posebne mjere proslijedi kreditnom odboru. Kreditni odbor je odgovoran da razmotri sve pristigle zahtjeve za posebne mjere.

Svaka posebna mjera koju fondacija donese, donosiće se u formi odluke.

Fondacija sa klijentom zaključuje aneks ugovora kojim se ugovara posebna mjera.

Odluku donosi kreditni odbor na osnovu zahtjeva klijenta i procjene kreditnog odbora da li klijent ispunjava uslove propisane ovim programom. Kreditni odbor nakon odlučivanja po zahtjevu klijenta, odluku dostavlja kreditnom službeniku, koji je saopštava klijentu.

Po jedan primjerak odluke se dostavlja u kreditni dosije i računovodstvo, te jedan klijentu.

Mjere dokumentovanja vrši kreditni sektor.

Fondacija je će utvrditi način evidencije o postupanju u skladu sa odredbama ovog člana i osigurati potpunu dokumentiranost provedenih postupaka.

Fondacija će osigurati praćenje realizacije posebnih mjera, voditi posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjera iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe fondacije, kao i u svrhu nadzora koje obavljaju entiteske agencije za bankarstvo.

IV. POSTUPAK NAKON RAZMATRANJA ZAHTJEVA

MKF MIKRO ALDI može odobriti neku od posebnih mjera ili zahtjev odbiti ako klijent ne ispunjava uslove za odobravanje posebnih mjera.

Ukoliko je zahtjev odobren, formira se ponuda za posebne mjere koja se dostavlja klijentu. Rok za prihvatanje ponude je dva dana od dana dostavljanja iste klijentu. Ako klijent prihvati ponudu, pristupa se potpisivanju aneksa ugovora o kreditu. U prilogu svakog aneksa treba biti modifikovani otplatni plan. Ako po Ugovoru o kreditu ugovoreno sudužništvo i sudužnici trebaju potpisati aneks.

Za promjene prvobitno ugovorenih uslova mikrokredita MKF MIKRO ALDI je u obavezi osigurati pismenu saglasnost svih ostalih ugovornih strana u mikrokreditnom poslu.

U slučaju da je zahtjev odbijen, kreditni službenik obavještava klijenta o odluci i razlozima zbog kojih je zahtjev odbijen.

V. ELEKTRONSKO PRIKUPLJANJE DOKUMENTACIJE ZA POSEBNE MJERE

Postupak komunikacije sa klijentima će se vršiti putem telefonskog poziva, web stranice, društvenih mreža i mail adrese, te na druge načine koji klijentu odgovaraju.

Klijenti zahtjev za posebne mjere, ostalu prateću dokumentaciju ili prihvata ponude za posebne mjere može dostavljati elektronskim putem. Pod elektronskim dostavljanjem smatra se dostavljanje dokumentacije putem web-a, dostavljanjem slikanog dokumenta ili na drugi način koji je klijentu moguć. Prilikom potpisivanja anexa klijent je obavezan da dostavi originalnu dokumentaciju.

VI. DOKUMENTOVANJE, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Sektor za finansijske poslove se zadužuje za sistem praćenja i izvještavanja u fondaciji, i izvještavanje Agencije za bankarstvo o aktivnostima i mjerama iz ove odluke i rezultatima u vezi sa njihovom primjenom.

Radi lakšeg praćenja i izvještavanja, za kredite za koje je odobrena posebna mjera će se dodijeliti poseban status u MIS sistemu.

MKF MIKRO ALDI će uspostaviti registar kredita po kojima su određene posebne mjere u cilju lakšeg i preciznog praćenja navedenih kredita.

Posebne mjere sistema internih kontrola će provoditi rukovodilac kreditnog sektora.

VII. POSEBNA PRAVILA ZA UPRAVLJANJE KREDITNIM RIZIKOM

Fondacija može klijentima odobriti jednu ili više posebnih mjera (modalitet) na obaveze i iste zadržati u kategoriji klasifikacije s pripadajućim postotkom rezerviranja i kategorizacijom (klasifikacijom) u kojoj su bili na dan 30.09.2024. godine i zaustaviti brojač dana kašnjenja za vrijeme trajanja posebnih mjera.

Nakon isteka perioda na koji su odobrene posebne mjere iz stava (1) ovog člana, rezerve za gubitke se formiraju u skladu s metodologijom propisanom Odlukom o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/09) i Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/07) od datuma isteka posebne mjere, nastavljajući izračun broja dana kašnjenja zatečen na dan 30.09.2024. godine.

U slučaju da je fondacija klijentu odobrila modalitet, rezerve za gubitke se formiraju u skladu sa metodologijom propisanom odlukama iz stava (2) ovog člana, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma potpisa aneksa ugovora po osnovu izmjene prvobitno ugovorenog otplatnog plana

VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Program privremenih mjera MKF MIKRO ALDI stupa na snagu danom njegovog donošenja.